

Siseministeerium
Pikk 61
15065, Tallinn, Harjumaa
info@siseministeerium.ee

Teie 16.02.2026 nr 1-6/3378-1

Meie 11.03.2026 nr 2.1-1/2128-2

Põhja-Eesti Regionaalhaigla arvamuse avaldamine eelnõule “Nõuded varjendile ja varjumisplaanile, varjumiskoha kohandamise põhimõtted ning varjumisplaani koostamise kord”

Põhja-Eesti Regionaalhaigla toetab eelnõu eesmärki suurendada elanikkonnakaitset ja varjumisvõimekust. Eelnõule tagasisidena soovime teha järgmised ettepanekud:

- 1. Täpsustada määruses, et varjendi ehitamise kohustust ei kaasne katastriüksusel/kinnistul paiknevate olemas olevate hoonete renoveerimisel, rekonstrueerimisel ja juurdeehitustel.**
- 2. Lisada määrusesse üleminekusäte, mille kohaselt enne määruse jõustumist alustatud ehitusprojektidele nõuded ei rakendu ka juhul, kui ehitusluba hiljem muudetakse.**

Põhjendused:

Kriitiliste hoonete ja taristu hulka kuuluvate haiglate puhul on oluline tagada regulatsiooni paindlik ja etapiviisiline rakendamine, arvestades olemasoleva haiglainfrastruktuuri piiranguid ning investeeringute ulatust. Selline lähenemine aitaks tagada, et varjumisvõimekuse arendamine toimub realistlikkus ajaraamis, ei kahjusta haigla põhifunktsiooni ja toetab samal ajal riigi elanikkonnakaitse eesmärke, mille saavutamine eeldab riigi ja kriitiliste taristu valdajate koostööd nii regulatsiooni kui investeeringute tasandil.

Suurte ja pikaajaliste haiglainvesteeringute puhul võib ehitusloa kehtivuse lõppemine või muutmine viia olukorrani, kus juba käivitatud projektile rakenduvad uued nõuded. Sellise õigusliku ebakindluse vältimiseks oleks vajalik eelnõus või selle rakendamisel täpsustada, kuidas käsitletakse enne määruse jõustumist alustatud ehitusprojekte. Ei ole mõistlik, et rekonstrueerimistööd tooksid automaatselt kaasa varjendi rajamise kohustuse.

Kui taoline olukord jätta hetkel tähelepanuta, siis näeme reaalselt ohtu, et edaspidi tekivad suured erimeelsused ja vaidlused KOVide ja ehituslubade taotlejate / arendajate vahel.

- 3. Siduda eelnõu rakendamine võimalusel riiklike või Euroopa Liidu rahastusvahenditega, mis võimaldaksid vajalikud infrastruktuursed kohandamised süsteemselt ellu viia.**

Põhjendused:

Varjumisplaanide koostamine haiglate olemasolevatesse hoonetesse on realistlik, kuid on vaja teha ka investeeringuid (nt ravigaaside ühenduste toomine keldrikorrustele, autonoomsete vee- ja kanalisatsiooni, kütte ning elektrivarustuse võimekuste loomine jms). Lisaks on vaja läbi mõelda,

keda, kuhu, millises mahus on võimalik evakueerida hoonetes (kui kõik osakonnad tavapäraselt töös, siis ei ole võimalik kõiki varjumiskohta ära mahutada).

Kui haiglad peavad uute hoonete ehitamisel varjenditesse planeerima ka operatsiooni-, intensiivravi- ja labori ning uuringutevõimekuse tagamise, kujuneb varjendi hind oluliselt kallimaks kui 2%. Senisele praktikale ja kogemusele tuginedes on haiglahoonete ehitushind võrreldes teiste hoonetega üldjuhul ca 2 korda kallim. Seega peaks haiglate puhul arvestama varjendi rajamisel vähemalt 5% ehitushinna kallinemisega.

4. Täpsustada määruses, millist tüüpi varjendid või varjumiskohad on haiglahooned.

Põhjendus:

Määrusest ja HOSist ei ole võimalik üheselt aru saada, kas haiglate varjendid ja varjumiskohad on avalikud või mitteavalikud. 01.07.26 jõustuva HOS §162 kohaselt: *Avalik varjend rajatakse, kui püstitatakse hoone, mille kasutusotstarbe tõttu külastavad seda rahvahulgal või mille suletud netopind on vähemalt 10 000 ruutmeetrit.* Mitmed haiglad täidavad mõlemad välja toodud avaliku varjendi kriteeriumid. Samal ajal ei ole mõeldav, et lisaks hoone kasutajatele tuleb varjendisse ka teisi hoone läheduses viibivaid isikuid.

5. Leevendada määruses §4 ja lisa 1 kirjeldatud varjendi suurusega seotud nõudeid haiglahoonetele.

Põhjendus:

Haiglas viibivad patsiendid vajavad ravi ka kõrgendatud ohu ajal (ravitegevusi ei saa kõigil patsientidel katkestada seniks kuni oht möödub) ja nende varjendisse evakueerimine on aeganõudev, sest on palju voodikeskseid patsiente, mistõttu haiglatele (ja hoolekandeesutustele) ei saa kehtida sarnased nõuded nagu näiteks kogunemishoonetele.

Määruse §4 sätestab varjendi suurusega seotud nõuded: *Varjumispinna suurus peab lisa 1 nimetatud juhtudel tagama kõigi hoonesse projekteeritud inimeste varjumisvõimaluse ja tuleb iga inimese kohta tagada vähemalt 0,75 ruutmeetrit põrandapinda. Haiglas peab iga inimese jaoks tagama sellise tegeliku varjumispinna, mis tagab turvalise varjendis viibimise ja eluks vajaliku teeninduse.* Voodikesksed patsiendid vajavad vähemalt 2.1 m² põrandapinda (tuleneb voodite suurusest), lisaks on vaja ruumi voodite manööverdamiseks ja nende vahel liikumiseks. Kui haiglas on 100, 200, 500 voodikeskset patsienti, lisaks veel iseliikuvad hoone kasutajad (personal, patsiendid, külastajad), kes samuti varjendisse peavad mahtuma, tuleks varjend ehitada erakordselt suureks ja mõningatel juhtudel varjendirühmana. Patsiendid vajavad tervisest tulenevalt erinevaid seadmeid, ravimeid, vahendeid jms, mistõttu peaks uue ehitatava haiglahoone keldri- ja alumisele korrusele rajama varjendi, mis on justkui lisahaigla, sest ravitegevustega tuleb jätkata.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Agris Peedu

juhatuse esimees